

Mr. sc. Adela Nurković-Kulenović

Univerzitet u Sarajevu (BiH) / University of Sarajevo (BiH)

Centar za istraživanje i razvoj / Research and Development Centre

adela.nurkovic-kulenovic@unsa.ba

**IZBOR IZ SLIKARSKOG OPUSA
(AUTORICA SLIKA: ADELA NURKOVIĆ-KULENOVIĆ)¹**

**SELECTION FROM THE ARTISTIC OEUVRE
(PAINTINGS BY: ADELA NURKOVIĆ-KULENOVIĆ)²**

Radovi predstavljeni u ovom izboru nastajali su u različitim periodima mog umjetničkog djelovanja, ali ih povezuje zajednička potreba da likovnim jezikom promišljam čovjeka, njegovo unutrašnje iskustvo i odnos prema svijetu koji ga okružuje. Svakodnevni događaji, lična iskustva, susreti, gubici, radosti i društvene promjene ostavljaju trag na našem identitetu, oblikuju naše poglede i stvaraju unutrašnje procese koji često ostaju nevidljivi. Dok živimo vlastite živote, istovremeno živimo i vrijeme kojem pripadamo. Ono što se dešava oko nas postaje dio naših misli, naših strahova, nada i sjećanja.

Ponekad u nama stvara otpor, ponekad pokreće promjenu, a ponekad ostavlja rane koje dugo nosimo sa sobom. Ipak, uprkos svim lomovima, čovjek iznova pronalazi razloge da nastavi dalje, da traži smisao, da voli život i da vjeruje u mogućnost novog početka. Slike nastaju kao vizuelni zapisi tih unutrašnjih procesa. One ne predstavljaju doslovne prikaze događaja, već tragove njihovog djelovanja na čovjeka. Kroz figuru, prostor, boju i simboličke elemente istražujem odnose između ličnog i kolektivnog iskustva, između sjećanja i stvarnosti, između bola i nade. Nebo i priroda ostaju trajni svjedoci ljudskog postojanja. Sunce i dalje izlazi i zalazi svojim tokom, zemlja i dalje traži kišu i svjetlost da bi živjela. Nasuprot toj prirodnoj ravnoteži, čovjek često stvara vlastite oluje. Upravo u tom prostoru između trajanja i prolaznosti, između unutrašnjeg i vanjskog svijeta, nastaju slike predstavljene u ovom izboru.

¹ Predstavljeni radovi nastajali su u različitim periodima umjetničkog djelovanja autorice i pripadaju različitim slikarskim ciklusima. Iako su nastali u različitim okolnostima, povezani su zajedničkim promišljanjem čovjeka, identiteta, sjećanja, pripadnosti i odnosa prema svijetu koji ga okružuje.

² The works presented in this selection were created during different periods of the artist's practice and belong to different painting cycles. Although they were produced under different circumstances, they are connected by a shared reflection on the human condition, identity, memory, belonging, and the relationship between the individual and the world that surrounds them.

Slika *Ti mi reci ako znaš*³ predstavlja tri figure smještene u središte kompozicije. Iako djeluju kao zasebni likovi, one predstavljaju različita stanja jednog istog bića (autorice slika). Između njih odvija se tihi dijalog ispunjen pitanjima, preispitivanjima i potragom za odgovorima. Svaka figura nosi vlastito iskustvo, vlastite sumnje i unutrašnje dileme, dok istovremeno ostaje povezana s drugima. Iznad njihovih glava pojavljuju se dva češlja kao simbol pokušaja da se misli pročiste, raščestljaju i dovedu u red. Oni predstavljaju potrebu čovjeka da razumije sebe, da uspostavi ravnotežu između osjećaja i razuma te pronađe smisao u mnoštvu misli koje ga svakodnevno zaokupljaju. Centralna figura okrenuta je prema liku sa svoje desne strane, kao da od njega očekuje odgovor ili potvrdu vlastitih promišljanja. Treći lik ostaje uronjen u vlastiti unutrašnji svijet, zamišljen i tih, tragajući za mogućim rješenjem. Njihov međusobni odnos otvara prostor dijaloga u kojem pitanje ostaje važnije od samog odgovora. Boje koje se slijevaju niz lica postaju tragovi iskustava, emocija i sjećanja. One ne prikrivaju identitet figura nego ga dodatno otkrivaju, svjedočeći o složenosti unutrašnjeg života. Naslov slike istovremeno je pitanje upućeno figurama na platnu i posmatraču: „Ti mi reci ako znaš“. Odgovor ostaje otvoren, prepušten svakome da ga pronađe u vlastitom iskustvu.

Slika govori o čovjekovoj trajnoj potrebi da razumije sebe i svijet koji ga okružuje, podsjećajući da se najvažniji odgovori često nalaze upravo u prostoru između pitanja i spoznaje.

Slika *Povezanost*⁴ prikazuje čovjeka opterećenog iskustvom svijeta u kojem živi. Nastala je iz promišljanja o tome koliko događaji oko nas oblikuju naš unutrašnji prostor, mijenjaju naše poglede, stvaraju radost, otpor, pitanja i unutrašnje preobražaje. Sve što proživljavamo i svemu čemu svjedočimo ostavlja trag na našem biću, postajući dio našeg identiteta. Figura prikazana na slici nosi teret tih iskustava. Okružena je elementima doma, prostora i sjećanja koji simboliziraju pripadnost, ali istovremeno podsjećaju na krhkost ljudskog postojanja. Iako uronjen u vlastiti svijet boja, čovjek ostaje suočen s ranama koje nastaju iz susreta sa stvarnošću. Te rane nisu samo lične, već odražavaju i kolektivna iskustva bola, gubitka i nesigurnosti. Rad je nastao pod snažnim utiskom ljudskih stradanja kojima svakodnevno svjedočimo. Polazište slike vezano je za patnju nedužnih ljudi zahvaćenih ratovima i sukobima, ali njena poruka prevazilazi granice jednog prostora i vremena. Čovjek na slici postaje simbol svakoga ko nosi teret vlastitih i tuđih rana, nastojeći sačuvati dostojanstvo i vjeru u život. Uprkos boli, slika ne govori o

³ str. 11

⁴ str. 151

predaji. Ona govori o povezanosti čovjeka sa njegovim korijenima, sjećanjima, prostorom kojem pripada i ljudima koje nosi u sebi. Upravo iz te povezanosti nastaje snaga da se nastavi dalje. Dok se svijet neprestano mijenja, čovjek ostaje biće koje traži smisao, nosi svoje rane i iznova pronalazi razloge da vjeruje u život.

Povezanost govori o neraskidivoj vezi između čovjeka i svijeta koji ga oblikuje, podsjećajući da svaka bol ostavlja trag, ali i da svaki trag svjedoči o postojanju, pripadanju i trajanju.

Slika *U središtu otpora*⁵ nastala je kao refleksija vremena obilježenog brojnim globalnim i lokalnim krizama koje snažno oblikuju savremeni svijet. Polazište rada jeste promišljanje o krhkosti prostora u kojem živimo, osjećaju nestabilnosti, lomova i neizvjesnosti koji postaju dio svakodnevnog iskustva. U središtu kompozicije nalazi se motiv doma smještenog pod planinama i među šumama, mjesta mog rođenja, predstavljen kao slika unutar slike. Taj dom nije prikazan samo kao fizički prostor, već kao mjesto sjećanja, pripadnosti i identiteta. On postaje oslonac u vremenu nesigurnosti, simbol unutrašnje stabilnosti i trajanja uprkos promjenama koje se dešavaju oko nas.

Dominantna plava boja, boja neba i mora, u ovom radu predstavlja dubinu duhovne snage, prostor koji može potopiti sve ali i sve iznijeti na površinu. Rad istražuje odnos između ponora svijeta i doma kao mjesta otpora, trajanja i unutrašnje snage. U njenim slojevima prepliću se osjećaji smirenosti, sjećanja, straha i nade. Kao i u drugim mojim radovima, i ovdje se lično iskustvo susreće sa širim društvenim kontekstom. Događaji kojima svakodnevno svjedočimo postaju dio našeg unutrašnjeg svijeta, ostavljajući trag na načinu na koji doživljavamo sebe i prostor kojem pripadamo. Upravo zato dom u ovoj slici postaje mjesto otpora, prostor u kojem se čuvaju sjećanje, identitet i osjećaj pripadnosti.

U središtu otpora istražuje odnos između nestabilnosti savremenog svijeta i čovjekove potrebe da pronade uporište. Između ponora i sigurnosti, između straha i nade, dom ostaje mjesto trajanja i unutrašnje snage.

⁵ str. 195

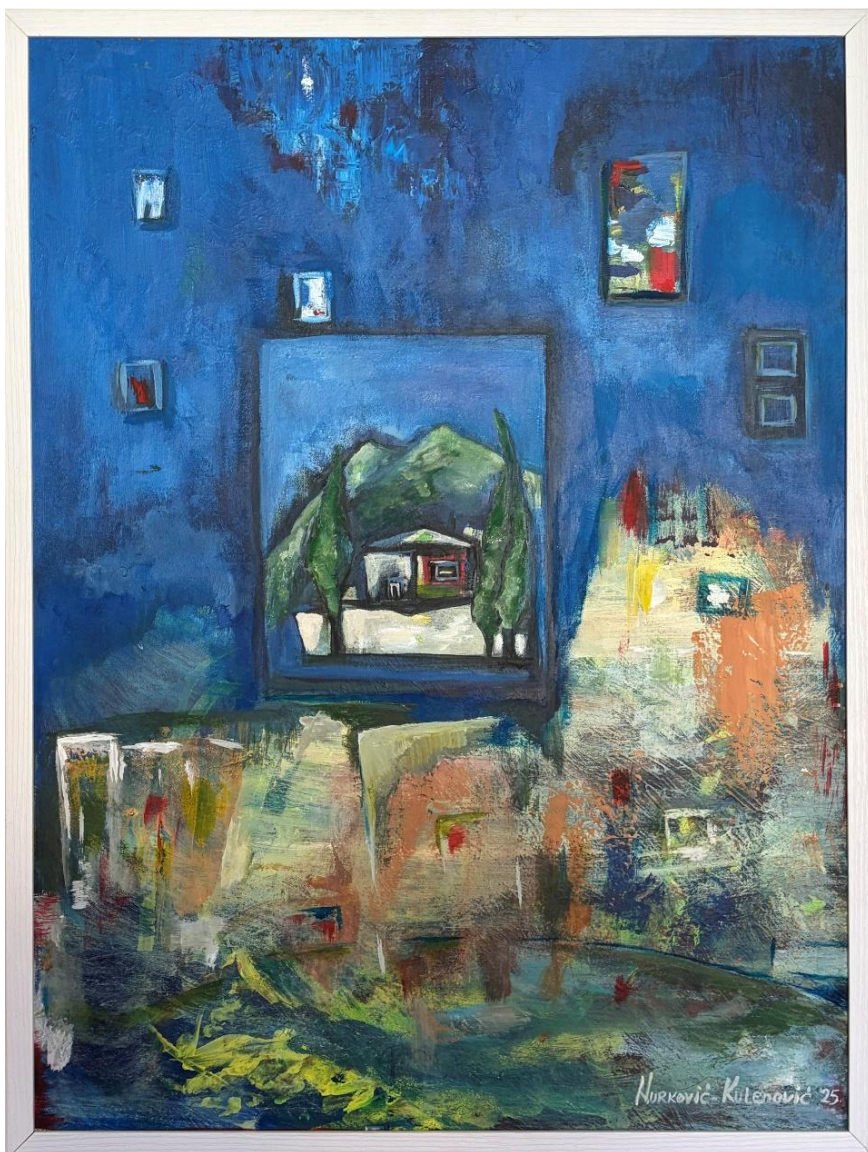
Slika br. 1¹: Adela Nurković-Kulenović, *TI MI RECI AKO ZNAŠ*, akrilik na platnu
(kombinovana tehnika), 120 × 60 cm

¹ Za više informacija o ovom radu, kao i o ostalim likovnim prilogima objavljenim u ovom broju časopisa, vidjeti prilog **Dodaci / Contributions**, str. 199

Slika br. 2¹: Adela Nurković-Kulenović, **POVEZANOST**, ulje na platnu, 60 × 80 cm

¹ Za više informacija o ovom radu, kao i o ostalim likovnim prilogima objavljenim u ovom broju časopisa, vidjeti prilog **Dodaci / Contributions**, str. 199

Slika br. 3¹: Adela Nurković-Kulenović, *U SREDIŠTU OTPORA*, akrilik na platnu, 60 × 80 cm

¹ Za više informacija o ovom radu, kao i o ostalim likovnim prilogima objavljenim u ovom broju časopisa, vidjeti prilog **Dodaci / Contributions**, str. 199